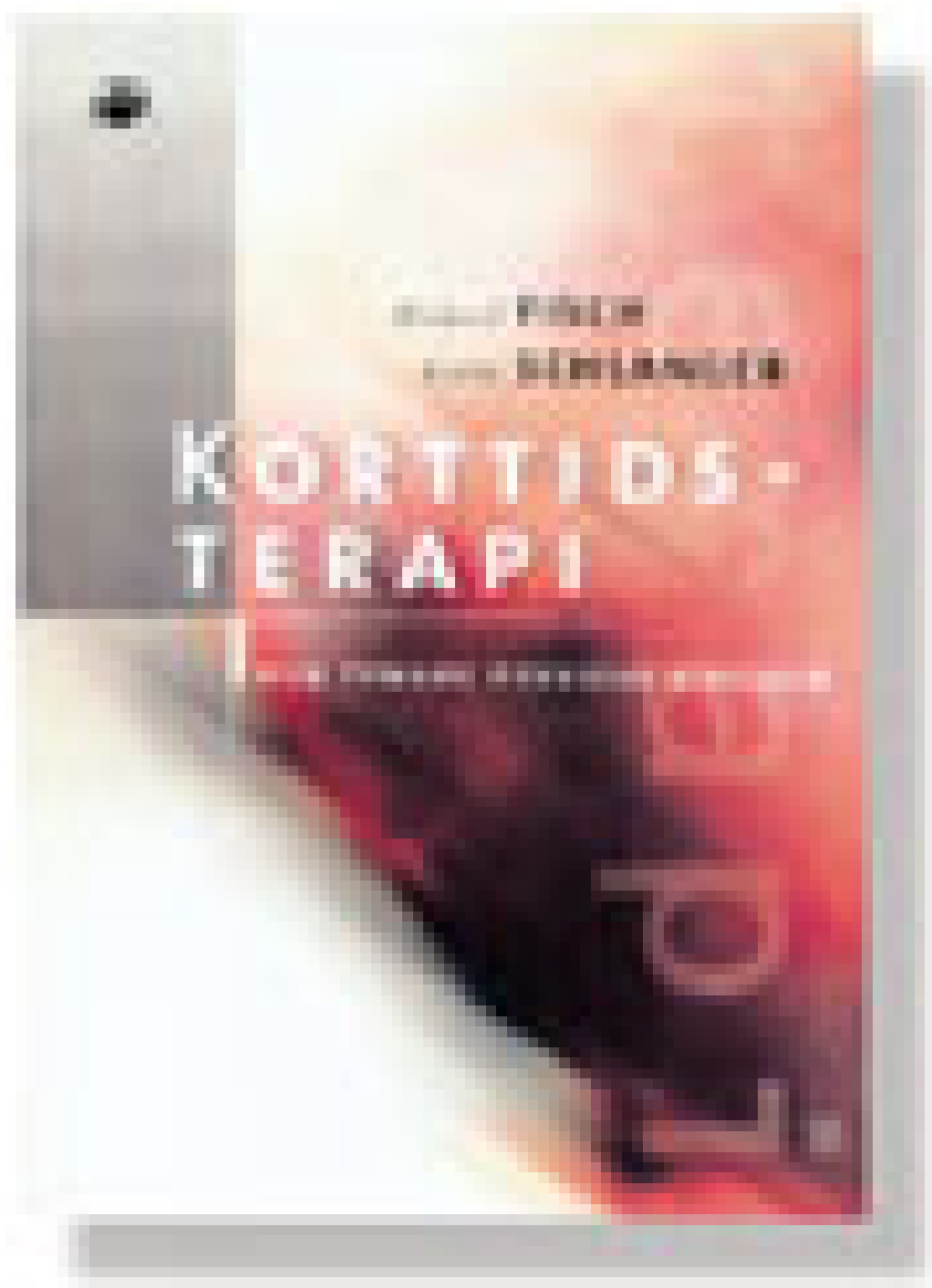

Syttitallskameratene slår til igjen

BOKOVERSIKT

Richard Fisch og Karin Schlanger er terapeuter ved Brief therapy center, Palo Alto i California. De har skrevet en bok om videreutviklingen av dette senterets form for korttidsterapi, strategisk terapi, frem til i dag, og de tar for seg behandling av alvorlige psykiatriske lidelser.

Det er med en merkelig følelse jeg legger boken fra meg. Det er som om tiden har stått stille siden 1970-tallet, den gang kommunikasjonsteori og ulike former for familierapi var i høysetet og kunne kurere alle psykiske lidelser. Foregangspersoner var nettopp terapeutene i Palo Alto. Psykiatriske diagnoser var stempler og merkelapper, psykofarmaka et blindspor, nevrobiologi et skjellsord og psykoanalysen erklært død.

I denne boken er vi i gang igjen. Diagnoser og medikamenter er suspekte saker. På side 84 står det: "Diagnostiske merkelapper har også en tendens til å ta motet fra terapeuten slik at terapien får noe pessimistisk over seg. "Manisk tvangshandling" er en av de for tiden moteriktige betegnelse." I alle mine år i psykiatrien har jeg aldri hørt, enn si brukt, betegnelsen manisk tvangshandling. Er jeg ikke moteriktig nok?

Hovedvekten i boken legges på beskrivelser av terapier med terapiserets teknikk, der her-og-nå-rettete, problemfokuserende samtaler, paradoksale intervensjoner og hjemmelekser er viktige virkemidler. En rekke mennesker med alvorlige psykiatriske lidelser helbredes på under ti timer. Man behøver ikke ha med den såkalte pasient (eller "pasient" i gåseøyne eller klient) en gang (fint om oversetteren kunne bestemme seg). Mor, far eller ektefelle gjør samme nytte bare de slutter å mase om det samme hele tiden, om at anorektikeren skal spise og alkoholikeren skal slutte å drikke.

Her er referater av terapeutiske samtaler med pasienter som på kort tid blir kvitt paranoia, alvorlig depresjon, anoreksi og andre plagsomme tilstander. Vi blir på fornavn med en rekke personer. Jeg kan ikke fri meg fra assosiasjoner til amerikanske såpeserier på fjernsyn.

Såpe, ja, men hvor er språkvasken fra forlaget? Jeg har sjelden lest en bok hvor jeg så tydelig har hørt originalspråket i hodet under lesingen. I tillegg gjentas det til stadighet at ulike psykiatriske lidelser virker "truende" og "skremmende" på terapeuten. I min hverdag i psykiatrisk poliklinikk burde jeg vært vettskremt hele dagen!

Hvem henvender boken seg til? Antakelig helsepersonell som arbeider innen psykiatrien. Det er et forord av psykolog Odd Arne Tjersland. Han sier at boken vil "forarge noen og glede andre". Den vil muligens glede gamle Palo Alto-tilhengere. Forargelsens tid er nok forbi. De fleste som har erfaring fra psykisk helsevern og et minimum av etterutdanning i dette feltet, vil trolig finne boken overflattisk og teoretisk lite velfundert, eller kanskje rett og slett lite troverdig. Det er synd. Nå som det skjer en integrering av "brain *and* mind", hvor psykologiske teorier og nevrobiologi står i et stadig mer gjensidig befruktende forhold til hverandre, trengs langt mer lødig litteratur.

ElisabethTjora

Distriktpsikiatrisk senter

Gjøvik

Publisert: 30. april 2001. Tidsskr Nor Legeforen.

© Tidsskrift for Den norske legeforening 2026. Lastet ned fra tidsskriftet.no 23. februar 2026.